

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Vitas Parallelas Graecè & Latinè

Plutarchus

Francofurti, 1620

In Ti. Gracchum annotationes

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1340)

vrbes in vnata ciuitatem contraxerat, vt copiose Polyb. l. 2. & noster in Arato ostendunt. In Græco est εἰς μίαν σὺν πύλιν. Quæ vox quum aliquando tributum significet, (vt in Arato, & alibi etiam apud hunc ipsum autorem) inepte Tudertinus contra loci huius & historiarum naturam id arripuit: quasi vero non omnis respub. & ciuitas eleganter σὺν πύλιν diceretur.

Ibid. c. *Prope Belbinam*) Laconicæ oppidum hic intellige, non insulam Æginæ vicinam. Hoc oppidum Stephanus nouit. Pausaniæ est (nisi male suspicor) Βελβίνα, Belemnina, & Ptolemæo Blemmina, Βλεμμίνα: Suidæ Βελβίνα, Belybina. nam recte ita legi ordo literarum testatur.

807. c. *Educlis copiis occupat Leuctra*) Apud Polybium, grauem & accuratum scriptorem, & à quo hanc narrationem potuit noster mutuari, locus hic nō Leuctra, sed Λαοδίκια iterum nominatur, Λαοδικία: lib. 2. Idem Megapolitanorum tyrannum Λαοδίκην, Lyfiadem, vocat: quam genuinam esse scripturam, & hic vitio poni Λαοδίκην, puto. Quippe in Arato etiam semel Λαοδίκης, deinde semper Λαοδίκης legitur. De cetero etiam Archidami idem Cleomenem, vbi l. 5. mortem huius describit, insinuat. Porro quod est hic, *Apud ipsam urbem*, de Megalopoli videtur intelligendum.

808. a. *Alcam*) Hoc vocabulum nunquam alibi reperio: de Arcadica aliqua vrbe dici apparet. Videndum an de Alea loquatur, & Ἀλίας vel sane Ἀλαίας scripserit autor. Alea in Arcadia cum alii autores, tum Plinius quoque meminit lib. 4. cap. 6.

Ibid. d. *Si metus est simul est verecundia*) Prouerbialis herouei versiculi pars est, de autore mihi non constat: antiquum esse satis patet, quum de eo etiam Plato in Euthyphrone disputet. Homeri verba priora, sunt Helenæ ad Priamum lib. 3. Iliadis: posteriora, de Græcis cum metu & silentio suis ducibus obtemperantibus, lib. eiusdem operis quarto.

809. d. *Et clypeum ferre amento non appensum*) Xyl. vertit, *Et scutum ferre non loro appensum, sed armilla.* & annotat δι' ὀχάνης, ἢ διὰ πορπακῆς. Cur ita verterim, dicam. πορπαξ hoc loco mihi videtur dici lorum quod fibulis scuto anneau ab humero sinistro & collo dependebat, eoque scutum tegebatur antiquitus. ὀχάνης vero, quæ & ὀχάνων dicitur, intelligo ansam siue armillam in tergo scuti, cui brachium sinistrum inferretur, atque ita scutum gestaretur atque regeretur. Omnino autem quod alias πλάμων dicitur, id hic appellari πορπακῆ existimo. Neque piget Herodoti verba adscribere, optime hic facientia. sunt autem ex lib. 1. vbi de Caribus loquitur, καὶ ὄχανα ἀκαίσι ἐπιείει οἱ πηλοὶ ἀμεινοὶ πορπακῆν. πῶς δὲ αὐτοὶ ὀχάνων ἐφόρον παρ' ἀκαίσι δὲ πῶς οἱ ἀπὸ ἐὼ δέισαν ἀκαίσι χρεέδαι, πλάμωνι σκυπνοῖσι οἰκίζοντες. πῶς πῶσι αἰχῆσι πῶ πῶσι ἀεττοῖσι ὠμοῖσι πορπακίμωνοι. Hinc est illud Virgillanum: - *Clypeoque sinistram Infert abam aptans* - & multa similia passim. Eustathius hæc non accurate distinxit: quem in præsentia missum facio.

813. e. *Onia dicunt*) Xyl. vertit, *Sed montes tantum eos qui Onij dicuntur*: (quasi si *Asinios Latine appelles*) & annotat, τὰ ὄνια in Græco est. quod vterque interpretum sequutus, de locis opportunis in genere vertit: quasi hoc sit ὄνιον, ac non potius id quod nos venale dicimus. Ego mendosum locum suspicatus facile fui, neque difficulter tamen emendari posse deprehendi. Legendum dico τὰ ὄνια: vt montes Onij intelligantur, qui à Scironis petris, ea parte qua ad Atticam est via, vsque ad Bœotiam & Cithæronem pertinent. Scabo lib. 8. Cæterum

Gerania mons est inter Megaram & Corinthum, cuius & Stephanus De urbibus, & Pausanias in Atticis, quo loco Megaricam describit, meminerunt: quorum hic etiam nominis rationem adfert, quam inde petent qui volunt. Meminit & Plin. lib. 4. cap. 7.

816. c. *Frequentibus comitatus militibus*) εἰς Ἀργεὶς πολλοὶ ἔχοντες. Legendum ἢ πολλοὶ, quod & Tudertinus vidit. requirit enim hoc sensus. Quod autem creditum est Cleomenem temerarium fuisse quod in Argolicam impressionem faceret, nequam potest aut debet ad multitudinem militum Antigonis, sed naturam locorum refert: quod disertis verbis Polybius in huius historiarum expositione testatur, haud procul sine libr. 2. quem quidem noster sequutus est, quod & ipse præ se fert.

817. b. *Sed percussis in rhomphaæ figuram effectis*) ρομφαίαις. Rhomphaæam in Paulo Plutarcho. vlturpauit pro hasta Thracica in descriptione prælii quo Perseus est victus. Eam ego apud Cornel. Tacitum frameam arbitror appellari. De moribus Germaniarum prope initium: aut certe non ita absimilia ea inter se fuisse, vt ita vertere nobis non liceat. Quod si cui non placet, bona mea pace Rhomphaæam retinebit: quando Gellius etiam videri potest eam à framea diuersum quippiam iudicasse, lib. 10. c. 15. vsuque rhomphaæ vocabulo Ennium idem asserit. Eustathius quidem in Iliad. v. scribit ab antiquis traditum esse, solos barbarorum Thracæ magnis vsos gladiis, eosq; à nonnullis appellatos rhomphaæas.

Ibid. c. *Cyllarabim*) Supra Cyllatabium dixit: quod vocabulum apparet esse denominatiuum. Κυλαραβίαι autem hic scribendum satis constat, etiam ex Varino ordinem literarum sequuto. Est autem Cyllatabis gymnasium Argiuorum, minus c. c. passus ab vrbe. Liu. lib. 34. Pausanias lib. 2. à Cylarabō (vnicō) scribitur Κυλαραβίαι Stheneli F. dictum ostendit.

Ibid. e. *Panis confectio, inquit, prior est proreta*) Locus hic in exemplari Græco est mendosus. Videtur hoc prouerbio innuere, pecuniam prius & comæatum comparandum quam naues conscendant. Cr. Sic & Xyl. annotat, id est, Oportet priusquam proæ & clauo præficiantur tectores, & classis instruat, de comæatu & sumptibus constare. Sic ego diuina: quum nihil aliud suppeteret. Tudertinus clausis oculis sententiam in genere extulit, præterito eo quod erat obicium. Amiotus locum corruptum iudicauit. Mihi quidem enigma est: fortasse nauticum, & quod in re naturali vsurparetur communi sermone, dicitur: qualia videmus vulgo singulis prope artificibus sua esse, quæ non omnes alii intelligant. Viderint doctiores.

818. c. *Qui in insidiis cur adis profectus erat*) Xyl. vertit, *Qui in insidiis profectus erat*, annotatq; Scilicet vel cauendis, vel etiam hosti struendis. Sic enim vocabulum κρυπτεία intelligo, quum κρυπτείας sit πῶς κρυπτείας & videtur huic loco quadrare. Nā Tudertinus omisit alter in genere vertit. Sane in vita Lycurgi etiam heilorum illa occidio per insidias facta κρυπτεία nominabatur: vt verisimile sit, insidias κρυπτείας Spartanos dixisse.

820. c. *At senior Ptolemæus*) Nimirum Euergetes, cui successit Philopator. Vide Polybium lib. 5. & alios.

821. b. *At charo pector tabem*) Locus est primo Iliadis. Porro Apin bouem esse quem religiose Ægyptii sacerdotum ὄρκα educant, notum est.

IN TI. GRACCHVM ANNOTATIONES GVIL.

Xylandri & Herm. Cruferii, interpretum.

TI. notam esse prænominis Tiberius, notum iam est. Diuisi autem has quoque horum fratrum vitas, vt eo magis omnia perspicua & suis distincta locis haberentur. nihil enim hæc diuisio parallelorum comparationi detrahit. Hic Ti. Gracchus de quo agimus, ita scribi potest, Ti. Gracchus, Ti. F. P. N. nam Gracchorum auum, patrem eius Ti. Gracchi qui uxorem habuit Corneliã, Africanæ superioris filiam, Publium prænomen habuisse, Cicer. 1. De diuinatione ostendit. Nomen gentis fuit Sempronius, Gracchus cognomentum. De ætate Gracchorum non est obscurum. prima enim ciuillis sanguinis effusio morte Ti. Gracchi facta est. à qua & sua ἐμφύλια Appianus orditur, & L. Florus. Cæsus est anno V. C. DCXXI. L. Calpurnio, P. Mucio coss.

824. c. *Hunc fama est* &c.) Hæc historia apud Cic. lib. De diuinatione vtroque ex C. Gracchi Ti. F. P. N. ad M. Pomponium scriptis recensetur.

825. b. *Licinium seruum*) Xyl. habet *Licinium*. & annotat,

Λικίνιον. Vide Ciceronem libro tertio De oratore extremo: vbi quidem Licinius vnicō n scriptum reperies. Nam & hoc animaduerti, modo eam literam geminari, modo non geminari. Atque ipsam syllabam pro communi videtur Horatius habuisse. Nam in eo carmine, *Regius viues Licini neq; altum*, Licini anapestus est. in hoc, *Me dulcis domina Musa Licinia*, Liciniæ diambus est. atq; haud scio an Liciniæ scripserit Horatius, vt esset ἀνὰ πηλοῖς: sicut C. Gracchi vxor infra Λικίνια dicitur. Verum id genus per multa possunt annotari.

829. a. *Neque enim in vinolentis solum*, &c.) Xyl. vertit, *Bacchanalibus*. & annotat Peruenuste alludit ad illud Tiresie apud Euripidem in Bacchis: - ἄλλ' ὡς τῆ φέρε τὸ σωφρονεῖν ἐνεστι εἰς τὰ παρ' αἰεί. Τὸ δὲ σωφρονεῖν χρεῖ. ἔξ δὲ βακχεύματι οὐδ' ἴζε σάφρων ἢ διαφθαρῆσται. Quod leuiter immutatam Aristippus apud Dionysium tyrannum fertur vsurpasse.

830. c. *Sed Mucio quodam, eius cliente*) Xyl. habet *Mucius*. & annotat, Appianus libro primo ἱμερ. Q. Mummius appel-

lat. Sed & infra in postrema Ti. Gracchia actione Mucius nominatur.

832. b. *Parem numerum*) Epitome Liuii habet duplicem numerum. Cr.

Ibid. d. *Ceterum Blossius (Cumanus)* in Græco est Βλόσιος, sed epitheton Κουμάιος, & quæ antecesserunt ac sequuntur, satis ostendunt scribendum esse Βλόσιος.

833. a. *Flavius Flaccus*) Xyl. habet *Fulvius Flaccus*. & annotat, In Græco est Φλαβίος, Flavius: idque interpretes retinuerunt. Ego Flaccum Flauiorum cognomē esse nondum comperi: Fulviorum esse, nemo fere nescit. nō hoc modo me mouit, sed & id quod hunc puto esse M. Fulvium Flaccum, qui octauo post anno consul cum Plautio fuit, ac quadriennio post vna cum C. Graccho, cui se in perniciosis legibus ferendis socium addiderat, occisus est. cuius etiam Cicero pro do-

mo sua meminit.

834. a. *Quid igitur*) Hæc verba tribuunt Cicero & Val. Max. Latio. Cr.

Ibid. b. *ut Tiberii loco alium, &c.*) Τιμω αὐτὸν τῷ Τιβέει. Quis ille Titus? Viderunt interpretes mendum esse, id quod ipse locus prodit. Scribatur ergo, καὶ ἕνα αὐτὸν αὐτὸν, &c.

Ibid. c. *Sic pereat quisquis, &c.*) Verba Mineræ sunt, de Ægisti ab Orestea ob adulterium & eadem Agamemnonis necati interitu, lib. 1. Vlyssæ.

Ibid. *Deinde C. & Fulvius*) Xyl. habet, *A. C. Graccho & Fulvius*. & annotat, A Carbone tribuno plebis hoc factum, & similiter scemitum plebis aduersus Scipionem, & eius asperum in eam dictum, quod hic innuitur modo, non explicatur, scribit Velleius Paternulus, & Valerius Maximus libro sexto, cap. secundo.

IN C. GRACCHVM ANNOTATIONES GVIL.

Xylandri & Herm. Crusarii, interpretum.

835. b. *ut quaesturam in Sardinia cum Oreste consule*) Xyl. vertit, *Euenit ut quaestor Oreste consuli in Sardiniam sorte mitteretur*. & annotat, L. Autio Orestæ, anno DCXXVIII. Vide de hac Gracchi quaestura quæ ex ipsius oratione refert Gellius lib. 15, cap. 11.

Ibid. c. *Siquidem Cicero orator est autor*) Locus est primo De diuinatione.

836. a. *Apud imperatorē triennium permansisse*) τρεῖς ἔτη. apud Gellium legitur biennium, quod adeo malum ut prope credam *Strabo* à Platarcho fuisse scriptum. Nam ne totum quidem biennium in Sardinia fuisse videtur. siquidem ex Appiano apparet, Fulvium Flaccum consule & adiutote primum tribunatum petisse, aut certe proximo post anno.

Ibid. *Coniurationis fregellanae*) Liuium lib. 60, vide aut Fastos potius Sigonii, anno DCXXVIII.

Ibid. c. *C. Vulturium*) Xyl. habet, *C. Biturium*. & annotat, Sic est in Græco. Interpretes Veturium habent: an coniectu-

ram sequuti, an historiam?

839. d. *L. Opimius*) In Græco Οπίμιος, Hostilius. verum ego per hæc tempora nullum Hostilium à quoquam nominari video. Arretinus & Sigonius Opimium legerunt, qui proximo post anno consul C. Gracchum interfecit, id & mihi placuit.

840. d. *Q. Antyllus*) Attilium Appianus vocat: sed rem haud paulo aliter narrat.

IN COMPARATIONEM.

844. c. *Vt ait Plato*) Lib. 4. De republica.

845. a. *Atque in summa rudia mutilaque, &c.*) Xyl. vertit, *Omninoque manca eius consilia, & imperfecta actiones fuerunt, dimittentis propter aetatem quod instituerat*. & annotat, Græca mendosa & mutila puto. Arretinus omisit totam comparationem, quod Gracchos tantum verterat, itemque Tudertinus, qui alteros.

IN ARTOXERXEM ANNOTATIONES GVIL.

Xylandri & Herm. Crusarii, interpretum.

Artoxerxis atas bello Peloponnesiaco responder. Fere enim eodem tempore regnum cocepit quo Athenæ sunt à Lyfandro diruta: Olympiade nimirum XCIIII. quo maxime tempore Veniunt obliuiprimum, & decimo post anno à Camillo expugnati.

1012. a. *Artaxerxes ante Arfaces dictus fuit*) Apud Diodorū Siculum lib. 14. & apud Xenophontem *ἡμεῖς αἰαβόσιος Κύρου*, Artaxerxes legitur constanter: ut hic per o post t, Artoxerxes. sed id non multum refert, & per o etiam in Ctesia epitomis legitur, nuper à doctissimo homine Henrico Stephano editis. Quod autem hic nomen regis Arfaces legitur, mutare ausus non sum: quanquam in Ctesiana epitoma lib. decimino ni *Αρταξης*, Arfaces, legatur. hoc autem nomen est quam alterum notius, & regibus Parthorum omnibus fuit commune, ut Ptolemæi Ægyptiorum.

1013. b. *Omissis*) Amiotus Romiles: Lopus pauperem vertit. forte aliud uterque legit quam ego. Mithras Persarum deus, Solest Latinis: malui tamen vocem propriam relinquere. Sicut & Candyd, vestis regis apud Persas genus, & similia.

Ibid. d. *Ostaci & Oxabi*) Aut initio libri huius mendose sunt nomina posita. Superiora tamen magis probe: quod & alibi habentur ista in Persis nomina.

1014. c. *Vt à veritate excurrat ad vana & fabulosa*) Xyl. vertit, *Ad fabulas*. & annotat, *αὐτὸν, ἢ οὐ μὲν δει*. legitur, nimirum literis transpositis: quum nemo non videat sensum loci requirere *μὴ γὰρ δὲ*.

1016. e. *Regis explorator*) Xyl. vertit, *Regis speculator*. & annotat, Ad verbum est Regis oculus. Qu. vult, potest legere S. holiastem Aristophanis in Acharnentes comœdiam, non ita longe ab initio: Diligenter enim, etiam ex Aristotelis libro De republica tertio, rem explicat.

1017. d. *Sibi vero non minus XX. millia visos qui ceciderant*) Xyl. vertit, *Ipsi cadauera visa haud pauciora XX. millibus esse ait*. & annotat, *αὐτὸν*. Locus est ambiguus & obscurus. Nam neque satis liquet de Cyrene an regis exercitu perierint qui hic numerantur: & quo illud *αὐτὸν* pertineat, non constat. ego ad Ctesiam potius retulerim. Minime quidem Lopo assentior, qui alterum numerum ad Cyrenas, alterum ad regios retu-

lit. Diodorus Siculus de regis exercitu plures xv. millibus, de Cyri autem citat tria millia cecidisse refert.

1019. c. *Mesabata*) Xyl. habet, *Mesabates*. & annotat, Paulo post legitur *Μεσαβαται*. In reliquis Ctesia (ex eo suspicor Plutarchum transcripsisse) *Βαγαπαται*, legitur Bagapates.

1020. a. *Pectinis copiam sibi faceret*) Hæc ridicule à Lopo ad deprecationem famis sunt detorta: quum & perspicua sint verba, & eo commemoret Plutarchus ut Ctesia inutilitatem demonstrat. Sed alia multa hic & alibi Lopus admisit: ut supra de Care, *ἢ οὐ μὲν αὐτὸν αἰνπιθηδαι* verterat in superiores se efferre, & multa alia.

Ibid. *Caryatidas*) *Καρυατίδων* genus est saltandi à Castore & Polluce Lacedæmoniis traditum Caryis Laconicæ oppido. Vide Lucianum *ἡμεῖς ὀρχήσασθε*.

Ibid. d. *Gigim dictam*) In Ctesianis eclogis est *Γίγιν*, Ginge, & auis *ῥυθδακην*, Rhyndace.

1021. c. *Duce Tymbrone*) Vide Xenophontem lib. 3. Rerum Græcarum, & Diodorum Siculum lib. 14. & Plutarchum in Agefilao, Probum, & alios.

1022. b. *Qui inter Persas Leonidam & Callicratidam saltavit*) Xyl. vertit, *Saltans apud eos Leonidam & Callicratidam*. & annotat, Ita est in Græco ut verti. Si verba recte habent, quod non puto, meo arbitrato sensus est, meruisse eum coronam istam adulandis Persis, & se eorum arbitrio accommodando. & videtur illud *ὀρχήσασθαι* alio sensu καὶ *ὑποβοῖαν* dictum. q. d. ridiculos eum offendisse priores Spartanos, graues illos & tetricos: quales fuerunt Leonidas, & alii præci, qui quidvis potius fecissent quam ut regem barbarum adulati essent. Leonidam aliquem in Persia egisse, non meriti. De Callicratide magnanimitate ac quam is inique factum barbaricum tulerit, est apud Xenophontem lib. 1. *εὐκλειαν*, & apud nostrum in Lyandro. Mox in Græco *Ἀνταλκίδα* vitiose legi pro *Ἀρταξέρξιδαι* iudicabam. nam Antalcidæ tribui *ξίνας* & *φίνας* nomen, quippe ciui, à Spartanis non potuit.

Ibid. e. *Stratores*) Vide quæ de his in Pelopida annotaui, vbi eadem historia adducitur.

1023. c. *Porro quæ bellum ducibus, Pharnabazo & Iphicrate, monisset Ægyptiis*) Describitur tota res eleganter à Diod. Sic. li. 25.